

partije. Čuvanje autoriteta Partije bila je stalna briga, koja se, prvenstveno, ostvarivala kroz njegovanje besprijekornog lika komunista kojeg su krasile vrline poput poštenja, drugarstva, humanosti, skromnosti i slično. Mada se u ovo vrijeme, prvih osam godina poslije rata, članstvo omasovilo, ipak veliki broj otpalog članstva ukazuje na činjenicu da Partiji nije bio cilj samo povećati brojnost, nego postići kvalitet, odgajanjem članstva u idejno-političkom pogledu potpuno opredijeljenog na liniji programskih zadataka KPJ/SKJ.

Izuzimajući 1953, u smislu nagovještaja za daljnja istraživanja, problematika numeričkih pokazatelja strukture partijskog članstva u Bosni i Hercegovini, situirana u interval 1945—1952, predstavlja zaokruženu cjelinu koju karakterizira stalan porast vrlo aktivnog i odgovornog članstva, rast procenta učešća u ukupnom i odraslom dijelu bosanskohercegovačkog stanovništva i rast procenta učešća u ukupnom jugoslovenskom partijskom članstvu. Opći numerički pokazatelji samo su karika u lancu potrebnih istraživanja o ukupnom društvenoistorijskom učinku KPJ/SKJ, prvenstveno o njegovoj vodećoj idejno-političkoj snazi u uvjetima izgrađivanja socijalističkih društvenih odnosa i socijalističke demokratije, kao i u složenim prilikama savremenog svijeta.

Vera Kac

NUMERIC INDICES OF THE STRUCTURE OF COMMUNIST PARTY MEMBERSHIP IN BOSNIA AND HERZEGOVINA 1945—1953

Summary

The studied eight year interval in the development of CPY in Bosnia and Herzegovina is characterized by a dynamic and successful process of preorientation and adaption to the activity in conditions of peace. In the course of the quoted period the tasks of membership increment were fulfilled, which is best illustrated by a constant rising line of increment ($1952/1945 = 7.6$). Besides this, exceptionally active and reliable Party members recorded a growth in the percent of participation in the total and adult section of population in Bosnia and Herzegovina, so also in the percent of the total number of Communist Party members in Yugoslavia. The period between the end of the war and the end of 1952 presents a relatively rounded segment in periodization, while 1953, as the determining year, indicates a somewhat different trend in the numeric and structural features of the party membership, so it ought to be considered as significant for further research work.